

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р инж. Ваня Димитрова Стойкова, Тракийски университет – Стара Загора,
Факултет „Техника и технологии“ – Ямбол

за заемане на академичната длъжност „професор“ в
област на висше образование 5. Технически науки,
по професионално направление 5.3. Комуникационна и компютърна техника,
специалност „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“
(Интернет базирани системи, Бази от данни в индустриални системи, Технология на
киберфизическите системи)

В конкурса за професор, обявен в Държавен вестник, бр. 48/13.06.2025 г. и на сайта на ТУ-Габрово за нуждите на катедра „Автоматика, информационна и управляваща техника“ към факултет „Електротехника и електроника.“, като кандидат участва доц. д-р инж. Алдениз Енверов Рашидов.

1. Обзор на съдържанието и резултатите в представените трудове

Доц. д-р инж. Алдениз Енверов Рашидов участва в конкурса за „професор“ с общо 55 научни публикации, 3 учебника и 2 учебни пособия. Представени са 51 цитирания, 17 от които са в реферирани в Scopus или Web of Science издания. Научната и преподавателската му дейност отговаря на обявения конкурс по „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“ (Интернет базирани системи, Бази от данни в индустриални системи, Технология на киберфизическите системи), в област на висше образование 5. Технически науки, професионално 5.3. Комуникационна и компютърна техника.

Изпълнението на минималните национални изисквания и на допълнителните изисквания на ТУ-Габрово по групи показатели е както следва:

Минималните национални изисквания към научната и преподавателската дейност на кандидатите за заемане на академична длъжност „професор“ по групи показатели:

А. Защитена е дисертация за присъждане на ОНС „доктор“ – 50 точки, при изискуем минимален брой от 50 т.

В. Представени са 12 научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – общо 630 точки при изискуеми не по-малко от 10 публикации и минимален брой от 100 точки.

Г. Представени са 10 научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация [Г.7] и 33 публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томовете [Г.8] – общо 696.66 точки, при изискуем минимален брой от 200 т.

Д. Доказани са 17 цитирания в Scopus или Web of Science [Д.12], 31 в монографии и колективни томовете с научно рецензиране [Д.13] и 3 в нереферирани списания с научно рецензиране [Д.14] – общо 269 точки, при изискуем минимален брой от 100 т.

Е. Ръководство на 1 успешно защитил докторант [Е.17], участие в 4 национални научни или образователни проекти [Е.18], автор на 3 учебника за университети [Е.23] и 2 университетски учебни пособия [Е.23], ръководил на 1 национален проект – общо 290 точки, при изискуем минимален брой от 150 т.

Минимални изисквания на ТУ-Габрово към кандидатите за заемане на академична длъжност „професор“:

- Общ брой публикации (статии и доклади) - при изискуеми 30, от които поне 5 самостоятелни и 3 с IF (WoS), кандидатът е представил 55, от които 23 самостоятелни и 4 с IF (WoS)
- Брой известни цитирания от други автори – изискуеми 20, представени по конкурса 51
- Издадени учебници/книги – изискуеми 2, представени по конкурса 3 броя учебници
- Издадени учебни пособия – представени 2 броя, не се изискват
- Брой успешно защитили докторанти – ръководство на 1 брой успешно защитил

- докторант, изискуеми 1 брой успешно защитил докторант
- Ръководство на проекти и/или договори за привлечени средства – изискуеми 3 броя, представени от кандидата 9 броя проекти

Кандидатът доц. д-р Алдениз Рашидов е събрал значителен брой точки над изискуемия и покрива по всички групи показатели минималните национални изисквания към научната и преподавателската дейност на кандидатите за заемане на академична длъжност „професор“, както и минимални изисквания на ТУ-Габрово към научната и преподавателската дейност на кандидатите за заемане на същата длъжност.

Цитираните по-горе справки доказват, че доц. Алдениз Рашидов е преподавател и учен с необходимите постижения в учебната и научноизследователска дейност за заемане на академичната длъжност по обявения конкурс.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

2.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

Доц. Алдениз Рашидов има повече от 20 годишен стаж като преподавател във ТУ-Габрово. Извеждал е лекции на студенти от ОКС „бакалавър“ и „магистър“ и на докторанти, обучавани по докторски програми: по 11 учебни дисциплини в ТУ-Габрово, по 6 учебни дисциплини в университети в чужбина; по 2 учебни дисциплини в други ВУ у нас; по 5 учебни дисциплини от учебни планове за обучение в ОНС „доктор“, като всички извеждани дисциплини са по тематиката на обявения конкурс. Към представения списък към документите по конкурса може да се добавят и учебни дисциплини извеждани в Тракийски университет, Факултет „Техника и технологии“ в периода 2014-2016 г. Представена е справка за хорариума на извежданите лекции и лабораторни упражнения, някои, от които кандидатът извежда повече от 10 години. Изготвил е учебни програми по 16 дисциплини. Доц. Рашидов е автор и на 3 учебника и 2 университетски учебни пособия в помощ на обучението по изучаваните във ВУ учебни дисциплини.

Броят на дипломантите, на които кандидатът е бил научен ръководител е 43 студенти ОКС „бакалавър“ и 26 студенти успешно защитили дипломни работи за ОКС „магистър“, което е доказателство за изключително активната му работа със студенти.

Представените материали и гореизложеното доказват, че доц. Рашидов има задълбочена подготовка по преподаваните дисциплини от областта на конкурса. Познава и използва в учебния процес съвременни образователни технологии, което се доказва от изпълняваните от него административни длъжности, от ръководството и участието в международни, национални и университетски проекти и от представените по конкурса публикации и внедрявания в практиката.

Оценявам учебно-преподавателската дейност на кандидата като отлична.

2.2. Научна и научно-приложна дейност

Научноизследователската работа на доц. Алдениз Рашидов е фокусирана върху актуални проблеми, отговарящи на темата на обявения конкурс. В представените 55 научни публикации (от които 22 са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и 4 с IF (WoS)) могат да се обособят три основни тематични направления: Приложения на изкуствения интелект за автоматизация и оптимизация на процеси; Автоматизирани системи за обработка на информация и управление; Дигитализация на образователните и административните процеси.

Доказателство за научната стойност на публикациите е броя на представените цитирания 51, от които 17 в Scopus и WoS.

Кандидатът е участвал в 4 национални научни или образователни проекта, в 3 международни научни или образователни проекта, в 9 университетски проекти и е бил ръководител на един национален научен или образователен проект и на 9 университетски научни проекти. Част от проектите са насочени към изграждане и усъвършенстване на университетската информационна система за организация и управление на процесите във ВУ, които имат изключително важна роля за дигиталната трансформация във висшето образование у нас. Участвал е като член на работния колектив в проекти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и „Наука и образование за интелигентен растеж“ и в международен проект по Програма Leonardo daVinci.

Към настоящият момент доц. А. Рашидов е ръководител на 1 действащ докторант, бил е научен ръководител на един успешно защитил ОНС „доктор“ докторант и на 4 докторанти отчислени с право на защита.

Доц. Рашидов е член на редакционни колегии на 11 реферирани издания. Участвал е в организирането и провеждането на научни форуми като е бил член на организационни и научни комитети на 5 международни конференции и на 3 национални и университетски конференции.

Кандидатът по конкурса членува в научни и професионални организации – старши член (Senior Member) на Института на инженерите по електротехника и електроника (IEEE, IEEE Computer Society (CS), IEEEComputational Intelligence Society (CIS), IEEE Robotics andAutomation Society (RAS), IEEE Education Society) – най-голямата професионална организация в света и е член на Съюза по автоматика и информатика (САИ) в България.

От гореизложеното е видно, че доц. Рашидов развива активна научно-изследователска и научно-приложна дейност, която изцяло отговаря на темата на обявения конкурс.

2.3. Внедрителска дейност

Доц. Рашидов е представил информация и доказателства за три внедрявания: Внедрена и в процес на експлоатация Университетска информационна система – UMIS в ТУ-Габрово, УХТ-Пловдив и ТУ-Варна; Внедрена и в процес на експлоатация „Виртуална среда за целогодишно провеждане на онлайн изпити“ в Технически университет – Габрово; Внедрена и в процес на експлоатация „Виртуална среда за целогодишен прием на кандидатстудентски документи“ в Технически университет – Габрово. Изключително високо оценявам внедрените от кандидата системи и тяхната роля за оптимизиране на всички образователни и административни процеси във висшите училища. Разработването и внедряването на такива системи изисква задълбочени знания и практически умения в областта на комуникационната и компютърната техника, информатика и информационни технологии, както и познания и опит в областта на организацията и управлението на процесите във висшите училища.

3. Приноси (научни, научно-приложни, приложни). Значимост на приносите за науката и практиката

Приемам посочените в справката на кандидата научни, научно-приложни и приложни приноси, които основно са както следва:

Научни приноси: Разработена е концепция за интеграция на ИИ в научните изследвания [1]; Разработен е метод за оценка на интелигентността на ИИ системи (AISIQ) [21]; Създадена е концептуална архитектура за дигитално обоняние за разпознаване, анализ и възпроизвеждане на миризми [4]; Разработен е метод WDCLF за проектиране на уеб бази от данни, базиран на многослойна архитектура, който ускорява проектирането и интеграцията с външни системи [16]; Разработен е метод DCLF+ за проектиране на разпределени бази данни [45]; Разработен е имунен метод за вземане на управленски решения, базиран на принципите на клетъчния имунен отговор [9]; Разработени са методи за анализ на потребителските предпочитания в образователни и административни среди, които оптимизират процесите на вземане на решения [23], [46], [50].

Научно-приложни приноси: Разработени са алгоритми за рецензиране на научни ръкописи и проектни предложения чрез ChatGPT, включващи SWOT анализ и тегловни коефициенти [2], [11]; Разработени са алгоритми за избор на научни теми, автоматизирано резюмиране и форматиране на цитати, интегриращи анализ на релевантност, лингвистична обработка и научна валидност [3], [10], [14]; Направен е анализ на архитектури за структуриране, съхраняване и обработка на данни в облачна среда [5], [6], [26], [28], [29]; Разработени са модели и алгоритми за автоматизирано съставяне на разписания, които оптимизират управлението на ресурси във висшето образование [13], [20], [22], [53]; Разработен е хибриден модел за интеграция на централизирани таблици и информационни матрици [24], [25], [27]; Предложени са методи за защита на уеб приложения и предотвратяване на неоторизиран достъп, които повишават сигурността на бази данни и сървъри в корпоративни и академични среди [31], [36]; Разработени са универсални модели и структури на бази от данни за автоматизация на управленски решения, които демонстрират приложимостта на методологии като MAPSMET [34], [42], [43]; Разработени са автоматизирани модели за управление на академични ресурси, които повишават прозрачността и ефективността [35]; Извършен е анализ на предимствата и

ограниченията на облачно базираните бази от данни в сравнение с традиционните подходи [39]; Разработена е методология за управление на научната дейност, която свързва академичните изследвания с пазарните изисквания [33]; Разработена е концепция за електронно анкетиране с централизирано управление, криптирана комуникация и анализ в реално време [30].

Приложни приноси: Разработени са стратегии за минимизиране на пристрастията и повишаване на общественото доверие към ИИ [12]; Разработени са системи за автоматизирано управление на осветлението и параметрите на околната среда, които подобряват енергийната ефективност в индустриални и административни среди [7], [44], [47]; Разработени са системи за автоматизирано управление на процеси, базирани на имунния метод, които осигуряват ефективност и оптимизация в управленските решения [8], [34]; Разработена е медицинска информационна система [38]; Разработена е производствена изпълнителна система за регистриране и наблюдение на дейностите в реално време [48]; Внедрени са решения за оптимизация на учебния процес, които подобряват достъпа до образователни материали и управлението на учебни дейности във висшите училища [49], [51], [53]; Разработена и внедрена е система за електронно гласуване [17], [18], [19]; Проектирана и разработена е система за управление на научната дейност на базата на предложена методология, която е внедрена за оптимизация на академичните процеси [33]; Проектирана и разработена е система за електронно анкетиране [30]; Създадени са виртуални среди за електронно тестово изпитване [37], [41]; Внедрена е система за автоматизация на приема на студенти и разпределение на ресурси [40]; Разработени са платформи за мобилно и дистанционно обучение, които улесняват достъпа до учебни ресурси и повишават ефективността на учебния процес [32], [52], [54], [55].

Значимостта на приносите на кандидата се потвърждава от представените цитирания на научните трудове в реферирани и индексирани публикации в базите данни Scopus и Web of Science, както и от представените доказателства за внедрявания в практиката.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Личното участие на кандидата е видно от факта, че от представените по конкурса общо 60 броя научни публикации, учебници и учебни пособия, 23 са самостоятелни и е сред водещите автори на останалата част от публикациите: на 12 е първи автор, на 24 е втори автор и на 1 е трети автор. Двадесет и три от публикациите са на чужд език и 37 са на български език. Това, както и фактът, че познавам научната дейност на кандидата, вкл. от участията ни в научни форуми, ми дава основание да твърдя, че голяма част от представените научни трудове са изцяло негово лично дело.

5. Критични бележки и препоръки

Нямам забележки към представените материали по конкурса и критични бележки към кандидата.

6. Лични впечатления

Познавам лично кандидата от участията ни в научни форуми и като хоноруван преподавател във Факултет „Техника и технологии“ – Ямбол и оценявам високо неговата научноизследователска и преподавателска дейност, както и приложната част към нея, отнасяща се до внедрените информационни системи във ВУ.

7. Заключение

Имайки предвид гореизложеното, предлагам доц. д-р инж. Алдениз Енверов Рашидов да бъде избран за „професор“ в област на висше образование 5. Технически науки, професионално направление 5.3. Комуникационна и компютърна техника, специалност „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“ (Интернет базирани системи, Бази от данни в индустриални системи, Технология на киберфизическите системи).

20.10.2025 г.

Член на жури:

/проф. д-р инж. Ваня Стойкова/